

Kúria
ítélete

Az ügy száma: Bfv.III.907/2016/6.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: . Székely Ákos, a tanács elnöke

. Somogyi Gábor, előadó bíró

. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye:

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2016. december 6.

Az ügy tárgya: befolyással üzérkedés büntette

Terheltek: B. T. I. rendű

K. Z. II. rendű

Első fok: Szolnoki Törvényszék, 8.B.551/2013/49., tárgyalás, ítélet, 2015. március 16.

Másodfok: Szegedi Ítéltábla, Bf.II.466/2015/8., nyilvános ülés, ítélet, 2016. március 24.

Az indítványok előterjesztői: B. T. I. rendű terhelt, védője útján

K. Z. II. rendű terhelt védője

Az indítványok iránya: az I. és a II. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a befolyással üzérkedés büntette miatt B. T. és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szolnoki Törvényszék 8.B.551/2013/49. számú, és a Szegedi Ítéltábla Bf.II.466/2015/8. számú ítéletét K. Z. II. rendű terhelt tekintetében - a cselekmény minősítésére vonatkozó és a büntetést kiszabó részében - annyiban változtatja meg, hogy a II. rendű terhelt cselekményét befolyással üzérkedés büntettének [Btk. 299. § (1) bekezdés I. fordulat] minősíti, és szabadságvesztésének tartamát 2 (kettő) év 10 (tíz) hónapra mérsékli.

Egyebekben a megtámadott határozatot a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

Az I. rendű terhelt által - védője útján - előterjesztett felülvizsgálati indítványt elutasítja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítványok előterjesztői, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Szolnoki Törvényszék a 2015. március 16-án kihirdetett 8.B.551/2013/49. számú ítéletével az I. rendű terheltet társtettesként elkövetett befolyással üzérkedés büntette [2012. évi C. törvény - a továbbiakban: Btk. - 299. § (1) bekezdés I. fordulat és (2) bekezdés a) pont második fordulat] miatt 2 év 10 hónap szabadságvesztésre, valamint 3 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, és abból a terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.
- [2] A Szolnoki Törvényszék ugyanezen ítéletével a II. rendű terheltet társtettesként elkövetett befolyással üzérkedés büntette [Btk. 299. § (1) bekezdés I. fordulat] miatt 1 év 8 hónap szabadságvesztésre és 400 napi tétel, napi tételenként 20.000 forint, összesen 8.000.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette, a végrehajtás elrendelése esetére annak végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg és úgy rendelkezett, hogy abból a terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.
- [3] Az I. és II. rendű terhelt tekintetében kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Szegedi Ítéltábla a 2016. március 24-én kihirdetett Bf.II.466/2015/8. számú ítéletével az I. rendű terhelt szabadságvesztésének és közügyektől eltiltásának tartamát 4-4 évre súlyosította. A II. rendű terhelt cselekményét társtettesként elkövetett befolyással üzérkedés büntettének [Btk. 299. § (1) bekezdés I. fordulat és (2) bekezdés a) pont második fordulat] minősítette; szabadságvesztésének tartamát 4 évre súlyosította és végrehajtásának próbaidőre való felfüggesztését mellőzte, emellett a II. rendű terheltet 4 év közügyektől eltiltásra is ítélte. Egyebekben azonban az elsőfokú ítéletet mindkét terhelt tekintetében helybenhagyta.
- [4] A jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint az I. rendű terhelt 2012. évben, mint az sz.-i székhelyű T. Kft. önálló cégjegyzésre jogosult ügyvezetője, egyebek mellett pályázatírással és projektmenedzseléssel foglalkozott. A II. rendű terhelt ugyanebben az évben több pénzügyi tevékenységet végző cég igazgatósági tagja, illetve önálló cégjegyzésre jogosult ügyvezetője volt, így igazgatósági tagja volt az A. P. és L. Zrt.-nek, az A. V., O. és B. Zrt.-nek, míg ügyvezetője volt az A. B. Sz. Kft.-nek, a T.-i Sz. és S. I. Kft.-nek, valamint a T. M. és É. F. Kft.-nek. A II. rendű terhelt 2012. évben Sz.-en egy közismert üzletember volt. Az I. rendű és a II. rendű terheltek 2011. évben kerültek munkakapcsolatba, amikor a II. rendű terhelt megbízta az I. rendű terheltet, mint a T. Kft. ügyvezetőjét egy pályázat megírásával, és annak sikere után üzleti kapcsolatban maradtak.
- [5] J. Város Önkormányzata 2010. január 15. napján „J. Városközpont integrált fejlesztése” című pályázatot nyújtott be az É.-A. R. F. Ü. K. N. Kft.-hez (továbbiakban: ÉARFÜ). A pályázatot az elbírálás első fordulójában támogatásra javasolták, ezért azt az É.-A. O. P. támogatási rendszerében 2011. november 23. napjával befogadták, és további értékelésre bocsátották. A pályázat tárgyát képező projekt elszámolható összköltsége 612.535.073 Ft, míg az igényelt támogatás összege 458.754.909 Ft volt.
- [6] A pályázat befogadásáról J. Város Önkormányzatát az ÉARFÜ R. O. P. végrehajtási vezetője a 2011. november 28-i keltezésű levélben tájékoztatta. Az elbírálás második fordulójában a bíráló bizottság a 2012. április 20. napján tartott ülésén a pályázat elutasítását javasolta, amit az N. F. Ü. (továbbiakban: NFÜ) regionális fejlesztési programok irányító hatóságának főigazgatója 2012. május 31. napján jóváhagyott. Ezt követően az ÉARFÜ R. O. P. végrehajtási vezetője 2012. június 7-én kelt levélben tájékoztatta a pályázó önkormányzatot, hogy a bírálati folyamat eredményeképpen a pályázat nem részesül támogatásban. E döntés ellen a pályázó önkormányzat a kézhezvételtől számított 10 napon belül kifogást nyújthatott be a közreműködő szervezethez.
- [7] A fenti elutasító levél az önkormányzathoz 2012. június 13. napján érkezett meg.

- [8] J. Város Önkormányzatának polgármestere, P. J. még az elutasító levél megérkezését megelőzően - a pályázat sikeres elbírálása érdekében - több személytől is kért információt, így többek között felkereste Dr. L. Gy.-t, a J.-N.-Sz. M. Kormányhivatal kormány megbízottját, és segítségét kérte a projekt menedzsmentjének lecseréléséhez. Dr. L. Gy.-nek kapcsolatai révén tudomására jutott, hogy az I. rendű terhelt jó szakember hírében áll, és őt a II. rendű terhelttel keresztül lehet elérni. Ezért a kormány megbízott megkereste a II. rendű terheltet, röviden tájékoztatta arról, hogy J. Város Önkormányzatának e pályázat kapcsán projektmenedzserre van szüksége, és megadta részére a polgármester mobiltelefonos elérhetőségét azért, hogy az I. rendű terhelt lépjen kapcsolatba vele.
- [9] A II. rendű terhelt felhívta az I. rendű terheltet arra, hogy vegye fel a kapcsolatot J. polgármesterével, és ennek érdekében megadta számára P. J. mobiltelefonos elérhetőségét. Ezután az I. rendű terhelt telefonon felhívta P. J.-t, aki megadta az I. rendű terhelt számára B. Z. alpolgármester telefonszámát, tekintettel arra, hogy az önkormányzat részéről az alpolgármester volt megbízva e pályázat felügyeletével.
- [10] Az I. rendű terhelt - telefonon történő egyeztetést követően - 2012. június 11. napján a kora délutáni órákban J. polgármesteri hivatalában találkozott B. Z. alpolgármesterrel. A találkozáson az I. rendű terhelt tájékoztatást kért a pályázatról és elutasításának okairól, majd a jelenlévők megállapodtak abban, hogy az önkormányzat az elutasító döntést annak kézhezvétele után megküldi az I. rendű terhelt részére, majd ismét felveszi a kapcsolatot, hogy megbeszéljék a kifogás benyújtásának módját. A találkozáson az I. rendű terhelt megemlítette, hogy fel tudja venni a kapcsolatot D.-ben az ÉARFÜ-nél a pályázatot kezelő K.-né K. E.-vel.
- [11] B. Z. alpolgármester a találkozó eredményéről tájékoztatta P. J. polgármestert, és eldöntötték, hogy nem működnek együtt a T. Kft.-vel. Erről a J. G. Kft. ügyvezetője elektronikus úton tájékoztatta az I. rendű terheltet.
- [12] Ezt követően az I. rendű terhelt telefonon felhívta B. Z. alpolgármestert, és közölte vele, hogy nem értették meg a megbeszélés jelentőségét, mert ő 10 %-os sikerdíjért - kapcsolatai révén - garantálni tudja, hogy a benyújtott kifogás mindenképp pozitív elbírálásban fog részesülni. B. Z. a fentiekről beszámolt P. J.-nek, és megállapodtak abban, hogy személyesen találkoznak az I. rendű terhelttel, hogy tisztázzák vele a részleteket.
- [13] A találkozó létrejöttét megelőzően P. J. polgármester az önkormányzat képviselőjeként a jogorvoslatra nyitva álló határidő betartásával 2012. június 21. napján részletes, indokolással ellátott kifogást nyújtott be az NFÜ Jogi Főosztálya részére, amely kifogás az NFÜ-höz 2012. június 28. napján érkezett meg. A kifogás kidolgozásában és benyújtásában sem az I. rendű, sem a II. rendű terhelt nem vett részt.
- [14] 2012. július 5. napján 14.00 óra körüli időpontban J.-ben, a polgármesteri hivatalban P. J. és B. Z. találkoztak az I. rendű terhelttel. A megbeszélésen az I. rendű terhelt közölte P. J.-vel és B. Z.-vel, hogy a kifogás pozitív elbírálása érdekében egy olyan tevékenységet fog kifejteni, aminek eredményeként az NFÜ elnöke helyt ad az önkormányzat kifogásának, és ismét bíráló bizottság elé küldi a pályázatot, ahol az már „át tud menni”. Az I. rendű terhelt azt állította, hogy több lépcsőn keresztül az NFÜ elnöke irányába próbál meg tevékenységet végezni, majd közölte: „tudom, nagyon ködösen fogalmaztam, de ... ennyire lettem felhatalmazva”, majd azt mondta: „ennek a lobbitevékenységnek ugye egyfajta sikerdíja van, amit meghatároztak számomra, hogy közvetítenem kell Ön felé ... mint ahogy mondtam, ez egy több lépcsőből és több láncszemből álló láncolat/folyamat, ... én ebben a láncolatban a negyedik, ötödik vagyok lefelé, ... én csak közvetítek, és közvetítenem kell, ezért 10 % a sikerdíj ..., ezért a lobbitevékenységért”. A terhelt azt állította: „... most már olyan ember kezében lesz a döntés, akivel a mi kapcsolatunk olyan, ami által én azt tudom mondani, hogy sikeres lesz a fellebbezés”.
- [15] Az I. rendű terhelt kijelentette, hogy az önkormányzatnak vele kell szerződnie, amely egy sikerdíjas szerződés, majd ennek kapcsán azt mondta, nem írnak pályázatot, nem vállalnak projektmenedzselést, „egy lobbitevékenység az, amit végzünk”. A beszélgetés során az I. rendű

terhelt megnyugtatta P. J. polgármestert, hogy „... én csak ki tudom neked jelenteni ..., hogy ez a fellebbezés, ez nem céltalan”, illetve elmondta, hogy találkozott a második láncszemmel, akit tájékoztattott az elmúlt napok eseményeiről, akitől megkérdezte, mondhat-e konkrétumokat, azonban arra nem lett felhatalmazva.

- [16] Miután P. J. az I. rendű terheltet arra kérte, hogy valaki erősítse meg az általa elmondottakat, az I. rendű terhelt kijelentette, hogy a megfelelő ember fel fogja őt hívni arra vonatkozóan, hogy az ő lobbitevékenysége elegendő lesz, és azt állította, hogy egy államtitkár fogja őt keresni. Az I. rendű terhelt elmondta továbbá, hogy az általa megkapott pénzt - sikerdíjat - tovább fogja számlázni, mert ez egy több áttétes számlázási folyamat. A megbeszélés végén az I. rendű terhelt ismételten utalt arra, hogy az az ember, aki a polgármestert fel fogja hívni, annak a beosztása államtitkári szintnél alacsonyabb nem lehet.
- [17] E megbeszélést követően az I. rendű terhelt 2012. július végén - pontosabban meg nem határozható napon - telefonon ismételten beszélt P. J. polgármesterrel, és akkor azt a valótlan kijelentést tette, hogy a társa az NFÜ-nél intézi a pályázatot H. K. J.-vel, mert P. Z. szabin van, ő nem elérhető, ezért nem az elnökkel, hanem annak helyettesével egyeztettek, mert rendbe akarják rakni az ügyet. A beszélgetés során az I. rendű terhelt valótlanul utalt arra, hogy az NFÜ elnöke, illetve H. K. J. is pártolja ezt az egész dolgot, mert nagyon szeretnének segíteni. A beszélgetést az I. rendű terhelt a következőkkel zárta: „most az elnök az IMF-el tárgyal, meg nyári szabadságát tölti, ..., de helyette a helyettese veszi kézbe a ti ügyeteket. Ennél magasabbra már nem kerülhet a történet”.
- [18] Az NFÜ R. F. O. P. I. H. a 2012. szeptember 3. napján kelt - önrevízió keretében - helyt adott a pályázó által benyújtott kifogásnak. Az NFÜ a kifogásnak helyt adó döntését önállóan alakította ki, a terheltek a jogorvoslati eljárásra, az abban résztvevő személyekre nem bírtak befolyással. A döntés írásban 2012. szeptember 7. napján érkezett meg J. Város Önkormányzatához. Ezt megelőzően 2012. szeptember 6. napján H. K. J. az NFÜ R. F. O. P. I. H.-nak főosztályvezetője telefonon tájékoztatta a II. rendű terheltet a pályázatot érintő kifogás pozitív elbírálásáról, aki ezt közölte az I. rendű terhelttel azért, hogy ő erről informálja P. J.-t. Az I. rendű terhelt még ugyanezen a napon a kora délelőtti órákban telefonon beszámolt a kifogás pozitív elbírálásáról P. J.-nek, akivel az együttműködési szerződés aláírása érdekében találkozni akart. P. J. ragaszkodott ahhoz, hogy olyan emberrel is tudjon beszélni, aki az I. rendű terheltnél hitelesebb, és garantálja a pályázat nyertességét. Az I. rendű terhelt tájékoztatta a II. rendű terheltet a P. J. által elmondottakról, aki ennek tudatában még ugyanezen a napon a déli órákban telefonon beszélt P. J.-vel, és megállapodtak abban, hogy 2012. szeptember 13. napján találkoznak J.-ben.
- [19] Ezt követően P. J. 2012. szeptember 10. napján feljelentést tett az I. rendű terhelttel szemben a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda Korruptciós Bűnözés Elleni Osztályán, azonban a terheltek irányában fenntartotta együttműködési szándékának látszatát. 2012. szeptember 13. napján 10.00 óra körüli időben P. J. polgármester irodájában fogadta az I. rendű és a II. rendű terhelteket.
- [20] A II. rendű terhelt a megbeszélés elején biztosította a polgármestert, hogy az NFÜ részéről a kifogásnak helyt adó döntés megszületett, amelyről szóban tájékoztatást kapott, majd a következőket mondta: „Elnök urat nem értem el, mert pont akkor voltak ilyen IMF-es megbeszélések. És akkor megkértem a J.-t, hogy beszéljen már vele is, megpróbáljuk ezt a kérdést visszahozni előbe, és ha visszahoztuk előbe, akkor majd elkezdünk rajta dolgozni. Mert nekünk volt már ilyen ügyünk, más hasonló típusú, ahol a sírból hoztuk vissza”. Az I. rendű terhelt - támogatva a II. rendű terhelt által elmondottakat - előadta, tudnak arról, hogy a fellebbezés rendben van, csak azt nem tudják, milyen további adminisztratív jellegű feladatokat rendelt el az NFÜ. A II. rendű terhelt megerősítette, hogy államtitkári szintű ígéretet kapott, ehhez az I. rendű terhelt hozzátette, hogy ez már nem ígéret, ez a kérdés már eldőlt, az elő van készítve, arra P. Z. elnök úr aláírása kell. Ezt követően a II. rendű terhelt P. J. polgármester azon kijelentését, hogy az NFÜ elnöknel el lehet érni, megerősítette és azt állította, hogy kapcsolatuk a régebbi időkre nyúlik vissza, majd kijelentette az alábbiakat: „Majdnem azt mondanám, hogy ha én nem vagyok, akkor ő nem lenne most az NFÜ-nél

elnök. De nem rajtam múltott".

- [21] A beszélgetés folyamán a II. rendű terhelt elmondta P. J.-nek, hogy őt L. Gy. hívta fel, úgy került ebbe az ügybe, majd közölte, hogy az ügyben nincs ellenlábas, aki abba beleszóljon, mert ami mellett az NFÜ elnöke áll, az már házon belül nem dőlhet el rosszul. P. J. azon kijelentésére, hogy „ha vannak további projektjeink, mert vannak, hogy amibe te meg az elnök megegyezel, akkor az...” a II. rendű terhelt azt felelte: „az biztos, hogy úgy van”. Ezután az I. rendű terhelt közölte P. J.-vel, hogy ha már fel lettek kérve arra, hogy tartsák rajta a kezüket a projekt megvalósításon, ha már a sírból hozták vissza a történetet, úgy a T. Kft.-nek, illetve az ő szakértői csapatának és a II. rendű terhelt kapcsolatainak a projekt megvalósítás során is a teljes folyamaton rajta kell, hogy tartsák kezüket. Majd kijelentette, hogy ez lenne az NFÜ elnökének elvárása is.
- [22] Ezt követően P. J. azon kérdésére, hogy mikor fogja megkapni írásban a döntésről szóló levelet, a II. rendű terhelt kijelentette, hogy utánajár annak, hogy hol tart a folyamat, és megerősítette, hogy múlt héten H. K. J. telefonon értesítette arról, hogy az ügy visszakerült élőbe, majd azt mondta, hogy a következő lépésben le kellene szerződni, mert ők sikerdíjasok ebben az ügyben, és két szerződést kell kötni. A terheltek egymás kijelentéseit erősítve előadták, hogy az első szerződés szakmai tanácsadásról szól, a másik, amennyiben nyer a pályázat, akkor projektmenedzselésről.
- [23] Ezt követően P. J. felvetette, hogy az első szerződést a jelen találkozó során is el tudják készíteni, amire az I. rendű terhelt közölte, hogy a szerződést az ő cégével fogja megkötni, ezért azt meg tudja várni. Ezután P. J. a terheltek jelenlétében elkezdte írni az első szerződés - megállapodás - szövegét, melynek tartalmát a jelenlévők közösen fogalmazták meg.
- [24] A megállapodás megszövegezése közben a II. rendű terhelt kijelentette, a 10 % sikerdíj két részből tevődne össze, 1 % díj fix díjazás, amit már az okirat aláírását követően számláznának ki, majd a pályázat nyertessége esetében a sikerdíj további 9 % lenne.
- [25] A II. rendű terhelt elmondta továbbá, hogy kínlódott a nyáron ezzel az üggyel, de nem szakmailag, lobbitevékenységet végzett, azt „taposta ki”, hogy az ügyet tegyék vissza élőbe, és kezdjenek el rajta dolgozni. A megbeszélés végén az I. rendű terhelt az elkészült megállapodást a T. Kft. képviselőjében ellátta kézjeggyel. Ezt követően a készenléti rendőrség eljáró rendőrei az I. rendű és a II. rendű terhelteket 10.55 órakor a helyszínen elfogták.

II.

- [26] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt - védője útján -, valamint a II. rendű terhelt védője felülvizsgálati indítványt terjesztett elő.
- [27] Az I. rendű terhelt a védője útján előterjesztett indítványának törvényi okaként a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontját jelölte meg, és a terheltnek az ellene befolyással üzérkedés büntette miatt emelt vád alóli felmentését kérte.
- [28] Indokai szerint a jogerős ítéletben megállapított tényállás iratellenes, és kétséget kizáró módon nem bizonyított.
- [29] A 2012. június 11-i megbeszélésen elhangzottakat hangfelvétel nem bizonyította, B. Z. tanú szavahihetősége pedig megkérdőjelezhető, így arra tényállást nem lehetett volna alapítani. E tanú vallomását csak P. J. vallomása támasztja alá, aki maga is csak közvetetten, éppen B. Z.-től szerzett tudomást a történekről. A 2012. július 5-i találkozón az I. rendű terhelt kizárólag az N. F. Ü. eljárásrendjét mutatta be, és szakirányú jártasságára hivatkozott, ami nem valósít meg bűncselekményt. Az I. rendű terhelt pályázatírással, pályáztatással kapcsolatos szakirányú jártasságát dr. L. Gy. tanú is igazolta, aki elmondta, hogy éppen ezért ajánlotta őt a polgármesternek.
- [30] Az indítvány szerint az I. rendű terhelt azon kijelentése, miszerint „a fellebbezés nem céltalan”, nem a pályázat feltétlen sikerének garantálását jelenti; az általa elmondottakat megerősítő személy jövőbeni telefonhívására való utalás (elsőfokú ítélet 6. oldal első bekezdés) pedig valójában dr. L. Gy.-re vonatkozott. A sikerdíjként átvett összeg továbbszámlázására vonatkozó kijelentés sem a

hivatalos személy megvesztegetésének látszatát kelti - egy hivatalos személy az ilyen tevékenységével összefüggésben átvett összegről nyilvánvalóan nem állítana ki számlát -, hanem az I. rendű terhelt az ügyben közreműködő többi vállalkozóra gondolt. Az indítvány utalt arra is, hogy az e találkozóról készült hangfelvétel gyenge minőségű, az elhangzottak nem teljes egészében érthetők, így azok tartalma könnyen félreértelmezhető. P. J. polgármesternek politikai érdeke fűződött a pályázat sikeréhez. Az I. rendű terhelt ezen elvárásainak megfelelően félreérthetően fogalmazott, de azt soha nem állította, hogy az NFÜ elnökénél intézi el az ügyet, csupán az eljárásrendet vázolta fel.

- [31] Ezt követően az indítvány részletezte azokat az ellentmondásokat, amelyek - a terhelt álláspontja szerint - B. Z. és P. J. szavahihetőségét oly mértékben kétségessé teszik, hogy azokra tényállást nem lehetett volna alapítani. P. J. tárgyalási tanúvallomásából 13 pontban idézte és értékelte a tanú azon kijelentéseit, melyek - az egyéb bizonyítékok hiánya vagy más bizonyítékkal való szembenállásuk miatt, illetve életszerűtlenségeik és belső ellentmondásaik okán - a bírói ténymegállapítások bizonyíthatatlanságát, néhol iratellenességét eredményezik.
- [32] Az indítvány kitért arra, hogy a bíróság nem vizsgálta meg azt a lehetőségét, miszerint a polgármester az I. rendű terhelt cégét összetévesztette a hasonló nevű, valóban büns tevékenységet folytató T. Kft.-vel. Azt is bizonyítani kellett volna, hangzott-e el olyan kijelentés az I. rendű terhelt részéről, amelyben hivatalos személlyel fennálló, vélt vagy valós kapcsolatára hivatkozott, illetve hivatalos személynek részesedést ígért volna.
- [33] E terhelt álláspontja szerint a körülményekből sem lehet olyan következtetést levonni, hogy hivatalos személy befolyásolására törekedett volna, mert a sikerdíj fejében nem tett olyan ígéretet, amit csak ilyen befolyásolás útján lehetett volna elérni; kizárólag kiváló szakmai ismereteire és tapasztalataira hivatkozott. Az sem kétséget kizáróan bizonyított, hogy az I. rendű terhelt kijelentései alapján P. J.-ben kialakulhatott az a feltevés, miszerint az I. rendű terheltnek vannak olyan kapcsolatai, amelyek az NFÜ elnökéhez vezetnek.
- [34] A sikerdíj továbbszámlázását pedig P. J. vallomásának figyelmen kívül hagyása után nem bizonyítja semmi, sőt ellene szól, hogy a szeptember 13-i beszélgetésen szóba sem került; erre pedig - ha korábban már megtörtént - nyilvánvalóan ismét sor került volna.
- [35] Az indítvány összegzése szerint tehát az I. rendű terhelt cselekményének minősítése téves, mert sem az nem bizonyított, hogy az I. rendű terhelt hivatalos személyt kívánt volna megvesztegetni; sem az, hogy - a II. rendű terhelttel közösen - hivatalos személy megvesztegetésének látszatát keltette volna. B. Z. és P. J. vallomására pedig tényállás nem alapítható, így arra nézve sem áll rendelkezésre egyetlen adat, bizonyíték sem, hogy az I. rendű terhelt büncselekményt követett volna el.
- [36] A II. rendű terhelt védője az indítvány törvényi okaként a Be. 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontját jelölte meg, és elsődlegesen a terhelt felmentését, másodlagosan cselekményének befolyással üzérkedés büntette alapesetként való minősítését és büntetés kiszabását, harmadlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítását kérte.
- [37] Az elsőként írt felülvizsgálati ok kapcsán a védő arra hivatkozott, hogy a jogerős ítéleti tényállás alapján a terhelt bünnössége befolyással üzérkedés büntetében nem állapítható meg. Álláspontja szerint nem jogtalan az az előny, amelynek elfogadása nem sérti vagy veszélyezteti a védett jogi tárgyat, azaz alkalmatlan a hivatalos személy kötelességteljesítésébe és pártatlanságába vetett bizalom megingatására. Nem következik a tényállásból, hogy a II. rendű terhelt jogtalan befolyásolási eszközökhöz folyamodott volna, noha a büncselekményt a jogszerű lobbitevékenységtől kizárólag ez különbözteti meg.
- [38] Az indítvány szerint a befolyásolás tudatos ráhatás a hivatalos személyre, hogy ne kizárólag a jogszabályok szerint járjon el, hanem a befolyással üzérkedőre tekintettel más szempontok figyelembe vételével az utóbbi javára döntsön. A II. rendű terhelt eljárása azonban már csak azért sem kelthetett olyan látszatot, miszerint a hivatalos személy befolyásolására képes, mert addigra P.

J. már tudott kifogásának kedvező elbírálásáról. Kétségtelen, hogy a II. rendű terhelt az NFÜ elnökével való kapcsolatát illetően túlzott, azonban ha a befolyásával kívánt volna üzérkedni, azt nyilvánvalóan nem utólag tette volna meg.

- [39] Az indítvány szerint a gazdasági társaság részére fizetendő összeg részben a projekt nyertességének, részben pedig megvalósításának és későbbi lebonyolításának ellenértéke lett volna. Az erre vonatkozó szerződés létrehozását célzó beszélgetést a nyomozó hatóság és P. J. készítette elő, az eseményeket végig a polgármester irányította és provokatív kérdéseket is feltett; egyébként P. J. maga is végzett - például dr. L. Gy. felkeresésével - törvényes lobbitevékenységet a pályázat sikere érdekében. A lobbitevékenység tartalmát a 2012. szeptember 13-i megbeszélésen az I. rendű terhelt meg is fogalmazta, eszerint a felkérés alapján cégének, szakértői csapatának és a II. rendű terhelt kapcsolatainak a projekt megvalósítása során a teljes folyamatot felügyelnie kell. A védői álláspont szerint nem igaz tehát, hogy a 10 % sikerdíjat a hivatalos személy befolyásolásáért kérték volna a terheltek. Az ítélet is rögzítette, hogy a terheltek két szerződés kötését szorgalmazták, melyek közül az első szakmai tanácsadásról, a második projekt-menedzselésről szólt volna.
- [40] A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában írt felülvizsgálati ok indokául az indítvány - az idevágó bírói gyakorlat bemutatása mellett - csupán arra hivatkozott, hogy az I. rendű terhelt terhére rótt cselekmény minősítése téves, mert az csupán a befolyással üzérkedés büntettének alapesetét [Btk. 299. § (1) bekezdés I. fordulat] valósította meg, és ahhoz képest a kiszabott büntetés aránytalanul súlyos és törvénysértő.
- [41] A védő a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti felülvizsgálati okkal összefüggésben a Be. 373. § (1) bekezdés III. pont a) alpontjára való utalás mellett hivatkozott arra, hogy a támadott ítélet jogi indokolása oly mértékben hiányos, hogy annak következtében az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.
- [42] A védő utalt rá, hogy az indokolási kötelezettség megsértése tény- és jogkérdésekhez is kapcsolódhat. Jelen ügyben a másodfokú bíróság által alkalmazott súlyosabb minősítés ténybeli indoka ítélete 5. oldalának ötödik bekezdésében található; az ítélet e részében a II. rendű terheltnek tulajdonított kijelentés azonban valójában az I. rendű terhelttől származott.
- [43] Az indítvány szerint e ténymegállapítás iratellenes, mert egyrészt nem felel meg a tényeknek, másrészt a másodfokú bíróság a felülmérlegelés tilalmát is megsértette, amikor a II. rendű terhelt tekintetében olyan tényállási elemet rögzített, amit az elsőfokú ítélet nem tartalmaz. Indokolása pedig ellentmondásos is, mert más helyen azt rögzítette, hogy ítélezése alapjául az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást tekintette irányadónak. A pár soros indokolás nem ad választ arra, hogy miért állapította meg a másodfokú bíróság a befolyással üzérkedés minősített esetét a II. rendű terhelt terhére.
- [44] Az elsőfokú bíróság ugyanis ítéletében kifejtette, hogy az I. rendű terhelt esetében a súlyosabb minősítést a 2012. július 5-i találkozón tett kijelentéseire alapozta, és elfogadta a II. rendű terhelt azon, semmivel nem cáfolt védekezését, miszerint az akkor az I. rendű terhelt által előadottakra előzetesen nem adott utasítást a részére, sőt azokról utóbb sem szerzett tudomást. A szeptember 13-i megbeszélésen pedig célzás sem hangzott el a kért összeg továbbszámolásáról, és a bűncselekmény elkövetésében való előzetes megállapodásra sem merült fel adat.
- [45] A másodfokú bíróság ítélete 5. oldalának harmadik és negyedik bekezdésében rögzítette az I. és a II. rendű terheltnek a bűncselekmény elkövetésében való szándékegységét megalapozó tényállási elemeket. Ezek azonban - az indítvány szerint - kizárólag a befolyással üzérkedés alapesetére utalnak; sem az elsőfokú eljárás során, sem a másodfokú ítélet indokolásában nem merült fel olyan adat, ami a terhelteknek a hivatalos személy megvesztegetése látszatának keltésére vonatkozó szándékegységét támasztaná alá. A minőségi túllépésért azonban a tettetárs nem felel.
- [46] A másodfokú bíróság a II. rendű terhelt cselekményének súlyosabb minősítését a szeptember 13-i találkozón az I. rendű terhelt által tett, de általa tévesen a II. rendű terheltnek felrótt kijelentésre alapozta. Ennek kapcsán az indítvány azt mutatta be, hogy a beszélgetésről készült hangfelvétel leírata szerint a II. rendű terhelt a megbeszélés teljes folyamán nem tett hivatalos személy

megvesztegetésének látszatát keltő kijelentést.

- [47] A másodfokú ítélet azon álláspontjával szemben, miszerint a sikerdíj nagysága alapján is feltételezhette a polgármester, hogy abból a döntéshozó is részesül, a védő azzal érvelt, hogy arra végig az I. rendű terhelt hivatkozott; a tényállás nem rögzít olyan adatot, ami bizonyítaná, hogy a sikerdíj meghatározásában a II. rendű terhelt részt vett volna. P. J. valóban hivatkozott arra, hogy a terheltek végig „szinkronban voltak”, ez azonban csak a sikerdíj megszerzésének szándékára vonatkozott, arra nem, hogy a II. rendű terhelt tudata a hivatalos személy megvesztegetésére is kiterjedt volna. Ellenkezőleg; a II. rendű terheltek a P. A. kinevezésében játszott személyes szerepére való utalása éppen azt a látszatot keltette, hogy az NFÜ elnöke olyan mértékben a lekötöztetettje, hogy anyagi részesedés nélkül is kiemelt figyelmet fordít a II. rendű terhelt által ajánlott projektek finanszírozására.
- [48] Az indítvány szerint a másodfokú bíróság azt sem indokolta meg, hogy a sikerdíj mértéke - ami egyébként eleve eloszlott a két terhelt között, de abból más személyek is részesültek volna, valamint a projekt lebonyolításának és felügyeletének ellenértékét is szolgálta volna - miért olyan nagyságrendű, amiből a hivatalos személy megvesztegetése látszatának ki kellett alakulnia.
- [49] Összességében ezért - a védő álláspontja szerint - a másodfokú bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy annak következtében nem állapítható meg, miért változtatta meg a II. rendű terhelt cselekményének minősítését és miért szabott ki lényegesen súlyosabb büntetést vele szemben.
- [50] A Legfőbb Ügyészség a BF.936/2016. számú átiratában az indítványokat alaptalannak tartotta, és mindkét terhelt tekintetében a megtámadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.
- [51] Indokai szerint a jogerős ítélet jogkövetkeztetései indokai ugyan a jogi minősítéssel kapcsolatos ítéletszerkesztési kategóriába tartoznak, azonban megállapításait tekintve a büntetőjogi főkérdések vonatkozásában a tényállással egységben irányadók a felülvizsgálati eljárás során. A bizonyítékok bizonyító erejének újraértékelésére, és ennek eredményeképp eltérő jogkövetkeztetés levonására nincs törvényes lehetőség.
- [52] Az ügyészi álláspont szerint a jogerős ítélet tényként állapította meg, hogy a terheltek jogellenes tevékenységet végeztek, mert olyan címen - projektmenedzselés és szakmai tanácsadás - kívántak szerződést kötni az önkormányzattal, amit valójában nem állt szándékukban elvégezni. A városi önkormányzat által benyújtott kifogás elkészítésében a terheltek nem vettek részt, elbírálására szakmai érvek alapján került sor. A 2012. szeptember 13-i találkozón a két terhelt egymást támogatva tárgyalt P. J.-vel, és az adott előzmények, tények és körülmények ismeretében nem hagytak kétséget afelől, hogy hivatalos személy felé anyagi ellenszolgáltatással kívánnak befolyást érvényesíteni.
- [53] A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint az első- és a másodfokú bíróság is valamennyi megállapításának indokairól számot adott. Mindkét terhelt bűnösségére vont következtetés okszerű, cselekményük minősítése és a kiszabott büntetés is törvényes.
- [54] A Legfőbb Ügyészség átiratára a II. rendű terhelt védője írásban tett észrevételt. Eszerint az átirat nem cáfolta indítványának konkrét megállapításait és indokait, ezért indítványát az abban foglaltak alapján változatlan tartalommal tartotta fenn. A Legfőbb Ügyészségnek az indokolás teljességére és a 2012. szeptember 13-i találkozón elhangzottaknak a másodfokú bíróság általi iratszerű rögzítésére vonatkozó álláspontja téves. A védő szerint az ügyész átiratában - a terhelti tevékenység leírása, és annak jogi megítélése során - a bizonyítékok értékelésébe bocsátkozott.

III.

- [55] A Kúria a felülvizsgálati indítványokat a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerint tanácsulésen bírálta el.
- [56] Az I. rendű terhelt által védője útján előterjesztett indítvány törvényben kizárt, a II. rendű terhelt

védőjének indítványa azonban - a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapított részében - alapos.

- [57] A Kúria előjáróban rámutat, hogy a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szembeni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. E jogorvoslati mód kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdés a)-g) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [58] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen - más, az indítványokban nem hivatkozott okok mellett - felülvizsgálatnak akkor van helye, ha
- a terhelt felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére, illetve a terhelt bűnösségének megállapítására, továbbá kényszergyógykezelésének elrendelésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor [Be. 416. § (1) bekezdés a) pont],
 - a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetve a büntetés végrehajtását a Btk. 86. § (1) bekezdésében foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel [Be. 416. § (1) bekezdés b) pont],
 - a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I. pont b) vagy c) alpontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor [Be. 416. § (1) bekezdés c) pont].
- [59] A felülvizsgálati indítvány elbírálása során további megkerülhetetlen szabály, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható [Be. 423. § (1) bekezdés]; a felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak sincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, Be. 388. § (2) bekezdés].
- [60] Az I. rendű terhelt ugyan indítványa törvényi alapjaként a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontját is - egymással egy sorban - megjelölte; azonban a terhelt indítványa egyetlen olyan kifogást sem tartalmaz, ami a megjelölt felülvizsgálati okok bármelyikével összefüggésbe hozható lenne.
- [61] Jelen ügyben az indítvány akkor lenne a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjában írtak alapján előterjesztett, ha az azt sérelmezné, hogy a jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint az I. rendű terhelt nem követte el - mint társtettes - a minősített befolyással üzérkedés bűntettét; azaz annak valamennyi tényállási eleme az irányadó tényállásból nem tűnik ki, avagy az I. rendű terhelttel szemben - ugyancsak a jogerős ítéleti tényállás alapján - büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok állna fenn. A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában írtaknak pedig akkor felelne meg az indítvány, ha a terhelt bűnösségét nem vitatná, de a terhére rótt bűncselekmény törvénysértő minősítése vagy a büntetőjog más szabályának megsértése okán, és amiatt törvénysértő büntetés kiszabását kifogásolná.
- [62] E két felülvizsgálati ok tehát egyidejűleg, ugyanazon terhelt ugyanazon cselekmény miatti elítélése kapcsán fogalmilag soha nem valósulhat meg; már csak azért sem, mert a felülvizsgálat célja a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ok esetében a terhelt felmentése, míg a hivatkozott törvényhely b) pontjában írt esetben - a terhelt javára bejelentett indítvány esetén - a jogerős ítéletben kiszabott joghátrány nemének és/vagy mértékének csökkentése.
- [63] Jelen esetben az I. rendű terhelt indítványa kizárólag felmentését célozta; ennek alapja azonban - az indítvány szerint - nem az volt, hogy a jogerős ítéleti tényállásból a terhelt büntetőjogi felelősségének hiánya következik, hanem - épp ellenkezőleg - az, hogy a megállapított tényállás iratellenes és nem bizonyított, ezért a bizonyítékok helyes értékelésével eltérő, olyan tényállás megállapítása szükséges, ami alapján az I. rendű terheltet fel kell menteni.
- [64] Ahogy azonban arra a Kúria már utalt, a Be. 423. § (1) bekezdése kizárja a jogerős ítéletben megállapított tények vitatását, kérdésessé tételeit; az indítvány elbírálása során az irányadó tényállásban nem szereplő, vagy azoktól eltérő tény, adat, körülmény nem vehető figyelembe. Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének vitatására sem. A

Kúria kizárólag a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tények alapulvételével foglalhat állást mind a bűnösség megállapításának, mind a jogi minősítés törvényességének a kérdésében.

- [65] Az I. rendű terhelt indítványában kizárólag a bíróság által megállapított tényállást; a bíróság tényállás-megállapító tevékenységét, és a bizonyítékok mérlegelését támadta, a hangfelvétel által is bizonyított terhelti kijelentéseknek pedig más - a tényállásban megállapítottaktól eltérő - értelmet tulajdonított. Számos ponton állított a tényállásban foglaltaktól eltérő, vagy abban nem szereplő tényeket. Az irányadó tényállás azonban egyértelműen tartalmazza, hogy az I. rendű terhelt nem csak az NFÜ eljárásrendjét vázolta, és magas szintű szakmai ismereteire, tapasztalataira hivatkozott, hanem a döntéshozóval való személyes kapcsolatára hivatkozással - kifejezetten a kért sikerdíj megfizetése ellenében - biztosra ígérte a fellebbezés sikerét (elsőfokú ítélet 5. oldal hetedik bekezdés); a továbbszámlázásra pedig államtitkári beosztású személy jelentkezésével összefüggésben utalt (elsőfokú ítélet 6. oldal első bekezdés).
- [66] Az I. rendű terhelt részletesen érvelt továbbá a bíróság által elfogadott tanúvallomások hitelt érdemlősége ellen, és az általa állított eltérő tények, valamint az általa vitatott bizonyítékok elvetésével megállapítható tényállás alapján vont le azon jogkövetkeztetéseit, amelyek - az indítvány szerint - az I. rendű terhelt büntetőjogi felelősségének hiányát eredményezik.
- [67] Az I. rendű terhelt védője útján előterjesztett indítványa tehát tartalmilag - kizárólag - a jogerős ítéletben megállapított tényállásnak a felülvizsgálati eljárásban tilalmazott támadása; így az törvényben kizárt, az alapján felülvizsgálatra nem kerülhet sor.
- [68] A II. rendű terhelt védőjének elsődleges - a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára alapított - indítványa annyiban ütközik a Be. 423. § (1) bekezdésébe, hogy szemben áll a jogerős ítéleti tényállással az indítvány azon állítása, miszerint a terheltek a 10 %-os sikerdíjat nem a hivatalos személy befolyásolása érdekében kérték (indítvány 7. oldal második bekezdés), hanem a projekt későbbi megvalósításának és felügyeletének ellenértékeként. Az irányadó tényállás szerint a terheltek a sikerdíj fejében a pályázat sikerét garantálták, az összeget kifejezetten ezért kérték. Ez következik abból is, hogy a pályázati összeg 1 %-a a szerződés aláírásakor, a további 9 % pedig a pályázat nyertessége esetén járt volna. Az irányadó tényállás szerint a projektmenedzselés csak további távlati lehetőségként került szóba a felek között.
- [69] A védői indítvány egyebekben azonban - e részében - megfelel a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltaknak. Az az állítás ugyanis, hogy a II. rendű terhelt által - a jogerős ítéleti tényállás szerint - ígért befolyásolás és az annak fejében kért előny nem volt jogellenes, a bűnösség megállapításának anyagi jogi indokokon alapuló támadása. Közömbös az is, hogy az előny kérésére - a fent írtak szerint, az indítványban írtakkal szemben - hivatalos személy befolyásolása ellenértékeként került sor. Ha ugyanis a befolyásolás jogszerű - azaz az előny kérője a jogszerű eljárás során, a helytálló szakmai érvek meggyőző kifejtésével „befolyásolja” a döntéshozó hivatalos személyt -, úgy az annak fejében kért előny sem jogellenes; márpedig a Btk. 299. § (1) bekezdése szerinti befolyással üzérkedés büntettének elengedhetetlen tényállási eleme a kért vagy elfogadott előny jogtalan jellege.
- [70] Az indítvány e tekintetben azonban nem alapos. Az irányadó tényállás szerint az önkormányzat kifogása - időben a terheltekkel folytatott tárgyalásokkal párhuzamosan, de tőlük mindenben függetlenül - elkészült, majd a II. rendű terhelt részvételével tartott tárgyalást megelőzően már az érdemi, kedvező döntés is (ugyancsak a terheltek közbenjárása nélkül) megszületett. A II. rendű terhelt azonban (társával együtt) mégis azt állította, hogy annak érvényéhez még az NFÜ elnökének aláírása szükséges (elsőfokú ítélet 7. oldal harmadik bekezdés); ennek megadását pedig kapcsolataik, és az NFÜ elnökének a II. rendű terhelt iránt való - a beszélgetés során részletezett - személyes lekötöttsége okán, a sikerdíj fejében, ő tudja garantálni. Emellett a II. rendű terhelt az önkormányzat kifogása kapcsán addig történeteket is - valótlannal - a háttérben folytatott személyes eljárásának eredményeként állította be (elsőfokú ítélet 8. oldal harmadik bekezdés).
- [71] Következésképp a II. rendű terhelt (és jelenlétében az I. rendű terhelt) által állítottak szerint a

sikerdíj fejében általuk eddig végzett, és a jövőre nézve ígért tevékenység sem a pályázati eljárás során való szakmai közreműködésre, hanem a döntéshozó jogellenes befolyásolására vonatkozott. Következik ez abból is, hogy a II. rendű terhelt (is) a pályázat szakmai tartalmának ismerete nélkül, sőt annak megismerésére irányuló szándékot sem mutatva ígérte a pályázat biztos nyertességét. Ez csak akkor lehetséges, ha a döntéshozó döntésének kialakításában a pályázat tartalma közömbös, és a befolyását előny ellenében felajánló attól függetlenül - kizárólag személyes kapcsolatait útján - tudja biztosítani a kedvező elbírálást. A 2012. szeptember 13-i megbeszélésen a terheltek részéről éppen ennek bőséges ecsetelésére került sor; ennek során állította a II. rendű terhelt, hogy az NFÜ elnöke még e beosztását is neki köszönheti, sőt odáig ment, hogy állítása szerint a jövőben is bármiféle ügyet - tehát végképp azok tartalmától, megalapozottságától, jogi vagy gazdasági indokoltságától függetlenül - el tud intézni nála (elsőfokú ítélet 7. oldal hetedik bekezdés).

- [72] Ilyen jellegű (állított) befolyás áruba bocsátása vitathatatlanul durván sérti a védett jogtárgyat, a hivatalos személy szabályszerű, befolyástól mentes, kizárólag az adott ügy tényein és az irányadó jogszabályokon alapuló döntéseibe vetett bizalmat. A jogerős ítéletben a II. rendű terhelt bűnösségének megállapítása tehát az anyagi jogszabályok sérelme nélkül történt.
- [73] Az indítványnak a Be. 416. § (1) bekezdés b) és c) pontjára alapított részei kapcsán az indítvány maga is hivatkozott arra, hogy a két felülvizsgálati ok egymással összefügg; a Kúria szerint azonban valójában az egy és ugyanaz. A védő a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti felülvizsgálati ok kapcsán is - amelynek alapjául a Be. 373. § (1) bekezdés III. pont a) alpontjában írt eljárási szabálysértést, azaz az indokolási kötelezettségnek az ítélet felülbírálatra alkalmatlanságát eredményező elmulasztását jelölte meg - a hivatkozott törvényhely b) pontjára vonatkozó érveket terjesztett elő.
- [74] A Szegedi Ítéltábla ugyanis nyilvánvalóan nem mulasztotta el a jogi minősítés megváltoztatására és a büntetés súlyosítására vonatkozó indokolását. Előbbit tartalmazza a másodfokú ítéletnek - az indítványban is megjelölt - 5. oldal harmadik bekezdésétől a 6. oldal harmadik bekezdéséig terjedő része, utóbbit pedig a 7. oldal második bekezdése. A felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértésként csupán az indokolás hiánya, nem pedig annak tartalma, esetleges helytelensége kifogásolható (BH 2013.10.). Így a védő által utóbbi tartalommal előadottak ténylegesen a terhelt cselekményének a másodfokú bíróság általi minősítését, és ezzel összefüggésben törvénysértő büntetés kiszabását támadták; ez pedig mindenben megfelel a Be. 416. § (1) bekezdés b) pont első fordulata szerinti felülvizsgálati ok feltételeinek.
- [75] Az indítvány - az ekként kizárólag e felülvizsgálati okon alapuló - további részének elbírálása kapcsán a Kúria utal arra, miszerint a másodfokú bíróság ítéletében többször is kifejezésre juttatta, hogy az elsőfokú ítéletben megállapított tényállást teljes egészében, változtatás nélkül fogadta el ítélezése alapjául (másodfokú ítélet 4. oldal hetedik bekezdés, de ez következik a 6. oldal negyedik bekezdésében írtakból is). Következésképp nem a Be. 352. § (1) bekezdése szerinti tényállás-módosítás a másodfokú ítélet 5. oldal ötödik bekezdésében írt okfejtés sem, hanem az a jogi indokolás része, az ítéltáblának a II. rendű terhelt cselekményének súlyosabb minősítésére vonatkozó egyik érve. Éppen ezért azonban a felülvizsgálat során annak támadása nem esik a Be. 423. § (1) bekezdésében írt tilalom alá, a jogkövetkeztetés helyességének vizsgálata során a Kúria azt érdemben felülbírálhatta.
- [76] Ennek során pedig a Kúria megállapította, hogy az említett érv valóban iratellenes; az elsőfokú bíróság ugyanis azt állapította meg ítélete 7. oldal nyolcadik bekezdésében, hogy az NFÜ elnökének a szerződés megkötésére vonatkozó elvárására a 2012. szeptember 13-i találkozón az I. rendű terhelt hivatkozott. Ugyanakkor az indítvány elbírálása kapcsán ez a tévedés közömbös. A vizsgált kijelentés elhangzásakor ugyanis a II. rendű terhelt az I. rendű terhelttel együtt jelen volt. Az irányadó tényállás szerint a terheltek ez alkalommal egymást erősítve, szándékegységben győzködték - az említett állítás elhangzása után is - P. J.-t a szerződés megkötése érdekében. Következésképp a II. rendű terhelt nem hivatkozhat arra, hogy a társa által ekkor megtett

kijelentésről nem tudott, vagy - elhatárolódása kinyilvánításának hiányában - arra, hogy azzal nem értett egyet; ekként azért társtettesként maga is felelős.

- [77] Ugyanakkor helytálló az indítvány azon észrevétele, miszerint az elsőfokú bíróság az I. rendű terhelt cselekményének súlyosabb minősítését nem erre, hanem a 2012. július 5-i megbeszélésen egyedül tett, a kért összeg részbeni továbbszámlázásával kapcsolatos kijelentéseire alapította. Ezekkel a másodfokú bíróság sem hozta összefüggésbe a II. rendű terheltet. A hivatkozott, 2012. szeptember 13-i kijelentés pedig valóban nem alkalmas a hivatalos személy megvesztegetése látszatának keltésére, mint ahogy önmagában a befolyásolásért kért összeg nagysága sem.
- [78] Osztotta a Kúria a védő azon álláspontját is, miszerint a másodfokú ítélet 5. oldal harmadik-negyedik bekezdésében a terheltek szándékegysége tekintetében kifejtettek csak a befolyással üzérkedés alapesetének tényállási elemeire vonatkoznak. Helytállóan hivatkozott az ítélőtábla arra, miszerint a 2012. szeptember 13-i találkozáson elhangzottakból következik: a II. rendű terhelt tudta, hogy az I. rendű terhelt hivatalos személy jogellenes befolyásolásának ellenében kéri a jelentős díjazást tartalmazó szerződés megkötését, és saját magatartásával ehhez csatlakozott. A másodfokú ítélet indokolása azonban arra vonatkozó adatot nem jelölt meg, hogy a II. rendű terhelt a I. rendű terhelt által a 2012. július 5-i megbeszélésen, a befolyásolás módjára vonatkozóan elmondottakról is tudomással bírt volna.
- [79] Így kizárólag a II. rendű terhelt részvételével folytatott, 2012. szeptember 13-i megbeszélésnek - az ítéleti tényállásban rögzített - tartalma alapján vizsgálható, hogy a hivatalos személy (a terheltek saját részére kért) előny ellenében való befolyásolásán túl - a befolyásolás módjára nézve - a hivatalos személy megvesztegetése látszatának keltése is a II. rendű terhelt terhére róható-e.
- [80] A befolyással üzérkedés törvényi tényállása két kapcsolatot feltételez. Az elkövető kapcsolatban áll azzal, aki a hivatalos személy eljárására hatni akar; e személytől a befolyásának érvényesítéséért előnyt kér vagy fogad el. A hivatalos személy befolyásolásának nem előnyszerzési célzattal (hanem például baráti szívésségből való) felajánlása harmadik fél felé nem valósítja meg a szóban lévő bűncselekményt. Emellett a befolyással üzérkedő legalábbis kapcsolatot állít a befolyásolni kívánt hivatalos személy irányában is. Ebben a kapcsolatban azonban már előny ígéretére vagy adására ténylegesen nem kerülhet sor, mert abban az esetben a befolyásoló hivatali vesztegetésért, megbízója pedig a vesztegetés felbujtójaként felel.
- [81] A befolyással üzérkedés valósul meg ugyanakkor, ha az elkövető e második kapcsolat tekintetében csupán állítja, hogy a hivatalos személyt előny adásával vagy ígéretével fogja befolyásolni. Hivatalos személy azonban többféle módon - nem feltétlenül csak megvesztegetéssel - befolyásolható. A minősített eset megvalósulásához az szükséges, hogy a befolyással üzérkedő a befolyásolás érdekeltje felé kifejezetten azt állítsa, vagy annak látszatát keltse, hogy a hivatalos személynek a kért irányban való befolyásolását a megvesztegetésével (azaz a részére előny adásával vagy ígéretével) - és nem például rokoni kapcsolatuk vagy baráti viszonyuk felhasználásával, esetleg más személyes okból - fogja elérni.
- [82] Az I. rendű terheltnek a II. rendű terhelt jelenlétében, vele szándékegységben, 2012. szeptember 13-án tett azon kijelentése, miszerint az NFÜ elnöke elvárja a terheltek és az önkormányzat közötti szerződés megkötését, az elsőként írt, a befolyásolást kérő és a befolyással üzérkedő közötti kapcsolatban jelentkező előnyre vonatkozik, ami - a korábban kifejtettek szerint - az alaptényállás kötelező tényállási eleme. E kijelentésből azonban nem következik az, hogy a terheltek azt állították volna, miszerint a befolyásolás kérőjétől a befolyásolónak nyújtott előnyból a befolyásolt (azaz a hivatalos személy), vagy rá tekintettel más is részesedik. A hivatalos személy megvesztegetése látszata keltésének minősítő körülményét az valósította volna meg, ha a második - a befolyásoló és a befolyásolt hivatalos személy közötti - kapcsolatban jelent volna meg az előny vagy az előny ígéretének állítása. Ilyen jelen esetben az irányadó tényállás szerint, a II. rendű terhelt tekintetében nem történt; sőt - ismét csak osztva az indítvány álláspontját - a II. rendű terheltnek az NFÜ elnöke kinevezésében való kulcsszerepének hangsúlyozása éppenhogy egyértelműen egy más, a

vesztegetéstől eltérő befolyásolási okra (az erős személyi lekötöttségre) utal.

- [83] A befolyásolásért kért ellenérték nagysága pedig olyan körülmény, ami fogalmilag alkalmatlan a vitatott minősítő körülmény megalapozására. Túl azon, hogy egy már elutasított pályázat eredményének megváltoztatása érdekében, annak ellenértékeként, a pályázattal megszerezni kívánt pénzösszeg 10 %-ának átadása az ezt elérő személy részére korántsem aránytalan, irracionális juttatás; de a befolyásolásért cserébe nyújtott előny azon mértéke (vagyonilag előny esetén a kért juttatás azon összege), amiből - annak külön, arra vonatkozó állítás vagy látszatok nélkül is - szükségszerűen az következne, hogy ilyen esetben a hivatalos személy befolyásolása csak megvesztegetése útján történhet, semmiféle objektív, vagy akár szubjektív mércével egyébként sem határozható meg. A befolyással üzérkedő által kért előny mértéke, és a befolyásolás vesztegetéssel vagy más módon való végrehajtása között önmagában nincs összefüggés. Kétségtelenül az üzérkedő hivatkozhat arra, hogy azért kér a saját részére magas összeget, mert abból fedezi a hivatalos személy megvesztegetésére fordítandó részt, és ez számára költségként merül fel; jelen esetben azonban a II. rendű terhelt részéről ilyenre - a korábban kifejtettek szerint - még utalás, látszatok nélkül sem került sor.
- [84] Ehhez képest az irányadó tényállásból nem következik, hogy a II. rendű terhelt tudata átfogta volna, miszerint a részvételével történt egyetlen megbeszélést megelőzően az I. rendű terhelt azt a látszatot keltette, hogy az önkormányzat számára kedvező döntést a döntéshozó hivatalos személy megvesztegetésével fogják elérni. Tévesen minősítette tehát jogerős ítélet a II. rendű terhelt cselekményét a Btk. 299. § (1) bekezdés I. fordulataba ütköző, és (2) bekezdés a) pont második fordulat szerint minősülő befolyással üzérkedés büntetettének; a helyes minősítés a Btk. 299. § (1) bekezdés I. fordulat szerinti befolyással üzérkedés büntette.
- [85] A társtettesi elkövetői minőség megállapítása ennek ellenére törvényes; azt csak az zárná ki, ha az I. rendű terhelt társa tudtán kívül olyan többlet-magatartást valósított volna meg, ami már eltérő törvényi tényállás alá tartozó bűncselekményként volna értékelhető (BH 2003.486., BH 1995.197.). Jelen esetben azonban az (ugyanazon) alaptényállás tényállási elemeire vonatkozó szándékegység a terheltek között fennállt, csupán a II. rendű terhelt nem felel az I. rendű terhelt által a tudtán kívül, önállóan megvalósított, minősítő körülményt megalapozó többlet-magatartásáért.
- [86] A Be. 416. § (1) bekezdés b) pont I. fordulatát alapján pedig felülvizsgálatnak akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki. Következésképpen az esetlegesen hibás minősítés nem önmagában, hanem csak akkor képezi felülvizsgálat alapját, ha a helyes minősítéshez képest a kiszabott büntetés (alkalmazott intézkedés) törvénysértő. A minősítés alatt a cselekmény Btk. Különös Része szerinti minősítése - így az alapeset és annak enyhébben, vagy súlyosabban minősülő esete egyaránt - értendő.
- [87] Kétségtelen, hogy felülvizsgálati eljárásban megállapított törvénysértő minősítés esetén a büntetés abban az esetben is lehet törvénysértő, ha a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretei között került kiszabásra (BH 2011.97.). A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja esetében a Be. nem tartalmaz a büntetőeljárásról szóló, 2003. június 30. napjára hatályos 1973. évi I. törvény 284. § (2) bekezdése szerinti szabályt, ami kizárta a felülvizsgálatot, ha a büntetést a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretei között szabták ki.
- [88] Ez lényeges különbség. Azt jelenti ugyanis, hogy a téves minősítést kifogásoló, és egyben a kiszabott büntetést is sérelmező felülvizsgálati indítvány esetében a felülvizsgálat nem kizárt pusztán azért, mert a kiszabott büntetés a helyes minősítés szerint is az arra vonatkozó törvényes büntetési tételkeretek közé esik.
- [89] Következésképp, ha a minősítés valóban törvénysértő, akkor mindig vizsgálni kell, hogy a kiszabott büntetés - a helyes minősítéshez képest - törvényes-e. Ez - éppen a korábbi törvényi rendelkezés elhagyása folytán - azt jelenti, hogy a Kúriának az új minősítéshez képest vizsgálnia kell az adott büntetés kiszabásának valamennyi törvényi feltételét; nem elegendő tehát önmagában arra szorítkozni, hogy a téves minősítés alapján kiszabott büntetés a helyes minősítéshez tartozó törvényi

kereten belüli-e. A Be. szerinti szabályozás értelme éppen az, hogy a törvénysértő minősítés esetében akkor is szükséges a kiszabott büntetés vizsgálata, ha az a helyes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretén belüli, és a vizsgálat eredményétől függ, hogy a kiszabott büntetés is törvénysértővé vált-e.

- [90] Jelene esetben ez a helyzet. A II. rendű terhelt terhére rótt cselekmény büntetési tétele - szemben a másodfokú bíróság által alapul vett 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztéssel - a helyes minősítés alapján 1 évtől 5 évig terjed. Ehhez képest a jogerős ítéletben kiszabott 4 év szabadságvesztés a büntetlen előéletű, és a cselekmény során szűkebb felelősségi körű II. rendű terhelttel szemben meghaladja a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti törvényi középértéket, a törvényi felső határ felé közelít. A Kúria ezért a főbüntetés mértékét a jogerős ítéletben megállapított enyhítő és súlyosító körülményeket a helyes minősítés szerinti büntetési tételkeretek között értékelve, a II. rendű terhelt főbüntetésének mértékét némileg a törvényi középérték alatti tartamra mérsékelte. A közügyektől eltiltás tartama azonban így is törvényes.
- [91] Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a megtámadott határozatot a II. rendű terhelt tekintetében a felülvizsgálati indítvánnyal támadott részében a Be. 427. § (1) bekezdés b) pontja szerint megváltoztatta, és a törvénynek megfelelő határozatot hozott. Egyebekben a megtámadott határozatot a Be. 426. §-a szerint hatályában fenntartotta.
- [92] Az I. rendű terhelt védője útján előterjesztett indítványát - mint törvényben kizártat - a Be. 421. § (2) bekezdés első fordulata alapján elutasította.

IV.

- [93] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [94] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2016. december 6.

Dr. Székely Ákos s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő
BÉ